

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 100.968 van 21 november 2001

A. 84.256/VI-15.074

A. 84.257/VI-15.075

In zake: **de coöperatieve vennootschap
"Intercommunale pour la Gestion et la
Réalisation d'Etudes Techniques et
Economiques", (afgekort als IGRETEC)**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen:

**de Orde van Architecten, vertegenwoordigd
door de Nationale Raad,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. René BÜTZLER,
advocaat bij het Hof van Cassatie,
De Villegaslaan 33-34
1083 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 21 mei 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij de coöperatieve vennootschap "Intercommunale pour la Gestion et la Réalisation d'Etudes Techniques et Economiques" (afgekort als IGRETEC) de nietigverklaring vordert van "de weigering, van onbekende datum, van de raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen om zijn visum te verlengen, na daartoe op 12 maart 1999 te zijn verzocht door de heer G. Vaniekaut, administrateur-directeur-generaal van de verzoekende partij, met betrekking tot de geplande bouw van een omnisportzaal op het terrein van de universitaire faculteit van Gembloux";

Gezien het op 21 mei 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij IGRETEC de nietigverklaring vordert van "de weigering, van onbekende datum, van de raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen om zijn visum te verlengen, na daartoe op 12 maart 1999 te zijn verzocht door de heer G. Vaniekaut, administrateur-directeur-generaal van de verzoekende partij, met betrekking tot de geplande uitbreiding van de school "La Gaminerie" te Lessen";

Gelet op arrest nr. 81.876 van 19 juli 1999 waarbij de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissingen wordt geschorst;

Gelet op arrest nr. 89.832 van 27 september 2000, waarbij de zaken worden samengevoegd en de debatten worden heropend;

Gezien het aanvullend verslag van de heer DEROUAUX, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 22 december 2001, waarbij de indiening van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 24 oktober 2001, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 14 november 2001;

Gehoord het verslag van de heer ANDERSEN, voorzitter van de Raad van State;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. Fabrice MOURLON BEERNAERT, loco Mr. René BÜTZLER, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer DEROUAUX, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de toedracht van de zaak uiteengezet is in arrest nr. 81.876 van 19 juli 1999; dat daarnaar wordt verwezen; dat voorts moet worden opgemerkt dat de verwerende partij naar aanleiding van dat arrest een nieuwe aanvraag om een visum heeft ontvangen, waarop ze op 8 augustus 1999 is ingegaan;

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord een exceptie van onbevoegdheid opwerpt; dat het beroep volgens haar in werkelijkheid gericht is op de erkenning van het subjectieve recht van de in dienst van de verzoekende partij staande architecten op een verlenging van hun visum; dat het loutere feit dat het beroep door de verzoekende partij en niet door haar architecten is ingesteld, niets verandert aan de aard van het recht dat ze meent te kunnen aanvoeren tot staving van haar beroep; dat de enige vraag die rijst is of de verwerende partij al dan niet over enige beoordelingsbevoegdheid beschikt wat de aanvraag om een visum betreft;

Overwegende dat het werkelijke en directe doel van het beroep geen betwisting omtrent een subjectief recht is; dat de verzoekende partij immers geen subjectief recht op de verlenging van het visum heeft, aangezien alleen een architect aanspraak kan maken op dat recht; dat ze zich beroept op een eigen belang dat los staat van dat van de architecten die deel uitmaken van haar personeel, namelijk het belang om de nietigverklaring te verkrijgen van de weigering om het visum van de bij haar werkzame architecten te verlengen teneinde het doel van de vereniging te kunnen voortzetten; dat de omstandigheid dat ze tot staving van haar beroep onder meer aanvoert dat de verwerende partij artikel 285 van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium (WWROSP) heeft geschonden, welk artikel precies de grondslag vormt van het recht van de architect om een verlenging van het visum te krijgen, bijgevolg niet voldoende is om te besluiten dat de Raad van State niet bevoegd is; dat de verzoekende partij, die geen subjectief recht op het krijgen van het visum heeft, overigens niet mag hopen dat ze via de rechterlijke macht hetzelfde of een gelijkwaardig resultaat zou bereiken als met de nietigverklaring van de bestreden handeling door de Raad van State; dat de verzoekende partij tot staving van haar beroep tot slot niet alleen de schending van het genoemde artikel 285 aanvoert, maar ook de schending van de motiveringsplicht en de vertrouwensleer; dat de exceptie van onbevoegdheid om al die redenen wordt verworpen;

Overwegende dat in tussenarrest nr. 89.832 van 27 september 2000 besloten is om de debatten te heropenen om ervoor te zorgen dat de partijen nadere uitleg kunnen geven over twee punten die te maken hebben met de ontvankelijkheid van de beroepen, namelijk enerzijds over de vraag of de bestreden weigering al dan niet voorlopig is en anderzijds over de vraag of de verzoekende partij nog belang heeft bij haar beroepen, aangezien tijdens de procedure de visa zijn verleend;

Overwegende, wat de eerste vraag betreft, dat op 8 augustus 1999 geen visa zijn verleend naar aanleiding van de oorspronkelijke verzoeken om verlenging van 12 maart 1999, maar wel naar aanleiding van nieuwe verzoeken in die zin die op 8 augustus 1999 zijn ingediend; dat de verwerende partij krachtens artikel 285, vierde lid, van het WWROSP overigens geen andere keuze had dan het visum te verlenen of te weigeren binnen tien werkdagen na de verzending, bij aangetekende brief, van het attest d.d. 12 maart 1999; dat bijgevolg ervan uitgegaan moet worden dat de bestreden beslissing definitief is en in aanmerking komt voor een beroep tot nietigverklaring; dat, wat de tweede vraag betreft, de beslissing van 8 augustus 1999 om de aangevraagde visa te verlenen niet wegneemt dat de verzoekende partij nog altijd belang heeft bij een nietigverklaring van de beslissing van 22 maart 1999, al was het maar omdat het onderhavige beroep verband houdt met een ruimer geschil waarin de partijen verdeeld zijn over het beginsel zelf van de organisatie van een adviesbureau binnen een intercommunale met toepassing van artikel 5 van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect; dat op het ogenblik aldus een ander, soortgelijk beroep nog hangende is bij de Raad van State en dat de verwerende partij een klacht heeft ingediend bij het parket wegens onwettige uitoefening van het beroep van architect door de ambtenaren die betrokken zijn bij het verlenen van de betwiste visa; dat de verwerende partij de visa volgens de verzoekende partij bij haar beslissing van 8 augustus 1999 slechts onder alle voorbehoud zou hebben gegeven, ter uitvoering van het arrest van 19 juli 1999; dat de verwerende partij in haar brief van 30 maart 2001 waarin ze de Raad van State meedeelt dat ze geen laatste memorie zal indienen, maar niet verzaakt aan de reeds ingediende memorie van antwoord, niet betwist dat dit voorbehoud is gemaakt, evenmin als ze betwist dat de verzoekende partij nog belang heeft bij de zaak; dat dit belang blijft bestaan;

Overwegende dat de verzoekende partij een middel, het eerste van het verzoekschrift, ontleent aan "ontstentenis van motivering, schending van artikel 285 van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en machtsoverschrijding"; dat in het eerste onderdeel van dat middel wordt

aangevoerd dat "bij de bestreden beslissing geweigerd wordt om het visum te verlengen, op de grond dat niet zou blijken of de architecten persoonlijk belast zijn met de betrokken dossiers, dan wel of ze voor rekening van IGRETEC werken, terwijl uit het dossier dat op 12 maart 1999 voor de verlenging van het visum is ingediend zeer duidelijk blijkt dat de architecten Nadine LEFEVRE en Xavier BERTO die aanvraag om een verlenging van hun visum indienen in het kader van de functies die ze uitoefenen bij de Intercommunale, zoals blijkt uit de brief d.d. 12 maart 1999 van de heer VANIEKAUT, administrateur-directeur-generaal van IGRETEC, die zich in het dossier bevindt, alsook uit de bijlagen 21 en 22";

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord haar beslissing in hoofdzaak motiveert met het vermeende dubbelzinnige karakter van de aanvraag om een verlenging van het visum dat volgens haar liet vermoeden dat de aanvraag uitging van ambtenaren die buiten het kader van hun functies als architect werkzaam zijn en dat, voor het geval dat het zou gegaan zijn om opdrachten als architect die de betrokkenen in het kader van hun functies uitoefenen, onbegrijpelijk leek, aangezien de vermelding van hun hoedanigheid van ambtenaar in dienst van de verzoekende partij op het formulier geschrapt was;

Overwegende dat het middel kennelijk gegrond is; dat het onderzoek van de stukken die door de in het geding zijnde partijen zijn ingediend, geen enkele twijfel laat bestaan over het feit dat de architecten-ambtenaren in het kader van hun functie optraden; dat de geschrapte vermelding waaraan de verwerende partij veel waarde hecht, op geen van die stukken te zien is; dat er des te minder grond was tot twijfel daar het om een gewone aanvraag om verlenging ging;

Overwegende dat er geen grond is om het tweede onderdeel van het eerste middel en het tweede middel te onderzoeken, aangezien die, gesteld dat ze gegrond zijn, niet tot een ruimere nietigverklaring kunnen leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden de beslissingen d.d. 22 maart 1999 waarbij de raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen zijn visum weigert te geven, na op 12 maart 1999 om een verlenging daarvan te zijn verzocht door

de heer G. Vaniekaut, administrateur-directeur-generaal van de verzoekende partij, met betrekking tot enerzijds de bouw van een omnisportzaal op het terrein van de universitaire faculteit van Gembloux en anderzijds de uitbreiding van de school "la Gaminerie" te Lessen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 28.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op éénentwintig november tweeduizend één door:

de HH.	ANDERSEN,	voorzitter van de Raad van State,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

R. ANDERSEN.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.